ข้อสังเกตบางประการในด้านงานส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

อุปสรรคและปัญหา การป้องกันโรค

ดร. จักร พิชัยรณรงค์สงคราม

กองวัคซีนและเซรัม กรมปศุสัตว์

สวัสดี ท่านผู้ฟังที่เคารพ

ตามหัวเรื่องที่ ข้าพเจ้า นำมา บรรยาย ในวันนี้ เป็นข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับงานการส่งเสริมการเลี้ยงสุกร เริ่มจากขั้นเตรียมการ การจัดเรือนโรงและสถานที่เลี้ยง การจัดหาพันธุ์ การจัดหาอาหาร การป้องกันโรค การขายและจำหน่ายงานส่งเสริมการเลี้ยงสุกร มีอุปสรรคและปัญหาในขั้นต่างๆ เหล่านี้ สืบเนื่องติดต่อกันมาเป็นระยะ บางระยะรู้สึกว่าเป็นเรื่องใหญ่ ต้องแก้ไขโดยรีบด่วน บางระยะอยู่ในสภาพซบเซาไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร อุปสรรคข้อยุ่งยากในปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ เมื่อนำมาศึกษาทบทวนโดยรอบคอบแล้ว เชื่อว่ามีทางแก้ไขได้ จุดสำคัญมีอยู่ว่า จะมีการร่วมใจร่วมมือ ปฏิบัติ แก้ไข กันอย่าง จริงจังแค่ไหน เพียงใดเท่านั้น ข้อคิดเห็นที่นำมาเสนออาจเป็นของเก่าเล่าใหม่ ซึ่งท่านผู้ฟังทราบดีอยู่แล้ว แต่ข้าพเจ้ายังมีความรู้สึกเชื่อมั่นว่าเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นที่จะต้องทราบและช่วยกันปฏิบัติแก้ไข เพื่อให้กิจการนี้ได้ดำเนินไปด้วยดี ในทางที่ถูกที่ควร และทุกฝ่ายได้รับผลตอบแทนพอสมควร

ในระยะรอบปีที่ผ่านมานี้ อาหารประเภทเนื้อสัตว์ มีความสำคัญและมีความต้องการเพิ่มขึ้นในตลาดต่างประเทศ เป็นการกระตุ้นเตือน ให้ผู้ประกอบอาชีพนี้เล็งเห็นความสำคัญสามารถยึดถือเป็นอาชีพได้ ผลิตผลจากสัตว์เลี้ยงที่ส่งไปจำหน่ายในตลาดต่างประเทศสามารถนำรายได้เข้าประเทศ ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าผลิตผลทางเกษตรประเภทอื่นๆ ฉนั้นประเทศที่ทำการค้า จะต้องมีสายตาไกลรอบรู้ ทราบความต้องการของตลาดและติดตามการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในขณะเดียวกันผู้ที่ทำการค้าจะต้องทราบหลักเกณฑ์ ข้อปลีกย่อยต่าง ๆ ที่เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นต้องปฏิบัติ เนื่องจากการค้าสัตว์มีชีวิตหรือผลิตภัณฑ์สัตว์ เป็นของใหม่สำหรับประเทศเรา ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอเสนอข้อคิดซึ่งอาจเป็นประโยชน์สำหรับกิจการนี้อยู่บ้าง ก่อน

อื่นท่านควรทราบว่า ประเทศที่ทำการค้าต่างประกวดประชันในเรื่องปริมาณและคุณภาพของสัตว์ ผลิตผลที่ส่งไปจำหน่ายจึงต้องทำการคัดเลือกเฉพาะที่มีคุณภาพดี และเป็นที่นิยมของผู้บริโภคด้วย ท่านควรทราบไว้ด้วยว่า ผลิตผล ประเภทนี้อยู่เช่น เดียวกัน ฉนั้นจึงเป็นเรื่องที่จำเป็น ที่เราจะ ต้อง ทำการคัดเลือกสัตว์ที่มีคุณภาพดี ส่งไปจำหน่ายให้ได้ตาม ปริมาณ และ คุณ ภาพ และ ความต้องการของตลาดในต่างประเทศ ส่วนสัตว์ที่มี คุณภาพ ไม่ได้ตาม มาตร ฐาน ความต้องการควร ใช้บริโภคภายในประเทศ ซึ่งเป็นหลักที่ควรปฏิบัติอย่างยิ่ง จากจุดหมายนี้บางท่านอาจมีความคิดเห็น ขัดแย้งในทางตรงกันข้ามด้วยเหตุผลที่ว่า จะมีประโยชน์อะไรที่ต้องคัดเลือกสัตว์ดีส่งไปให้ผู้อื่นบริโภค เราควรสงวนไว้ บริโภค ภายใน ประเทศ มิดีกว่าหรือ ข้อคิดเห็นนี้ในทางปฏิบัติและในสามัญสำนึกตามธรรมชาติแล้ว ไม่มีเหตุผลเพียงพอ ผู้ซื้อทุกท่านย่อมจะเลือกซื้อเฉพาะของที่มีคุณภาพดี มีราคาถูกพอสมควร ฉนั้น การส่งสัตว์หรือผลิตภัณฑ์สัตว์ไปจำหน่ายจึงจำเป็นต้องปฏิบัติไปตามหลักวิธีการตามที่ได้กล่าวมาแล้ว เป็นที่น่ายินดีและควรภูมิใจว่าสัตว์ที่ส่งไปจากประเทศไทย เป็นที่นิยมของผู้บริโภค ประจวบกับผู้บริโภคส่วนมากยังนิยมการ บริโภค เนื้อสด มากกว่าเนื้อแช่เย็น ผลิตผลของเราจึงสามารถจำหน่ายได้อยู่ต่อไป จากจุดสำคัญสองประการนี้ เราควรจะได้พยายามรักษาตลาด การค้าไว้ให้อยู่ในสภาพที่ดีที่สุด อย่าทำให้เกิดการเสียหายขึ้น หรือหลุดมือไป

เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ ผู้ที่ทำการค้าหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการนี้ควรได้ทราบจุดมุ่งหมาย อุปสรรค ข้อขัดข้องบางประการที่ทำให้กิจการนี้ต้องหยุดชงักลงกลางคัน ซึ่งเป็นเรื่องยุ่งยากต่อการแก้ไข ข้าพเจ้าใคร่ขอเรียนชี้แจงข้อคิดเห็นบางประการ ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์เชื่อมโยง กับการค้าสัตว์มีชีวิตในต่างประเทศตามนี้

ก. ท่านควรทราบว่า ในปัจจุบันนี้ กิจการสัตวแพทย์และสัตวบาลในต่างประเทศได้เจริญรุดหน้าไปไกลมาก แต่ละประเทศมีผลิตผลทาง เกษตร เพิ่มขึ้น ตามลำดับ เข้าอยู่ในขั้นเหลือกินเหลือใช้ ในการ ประชุมของ องค์การ อาหาร และเกษตรแห่งสหประชาชาติแต่ละครั้ง มิได้ถกเถียงใน ปัญหา อาหาร ขาด แคลน ต่างถกเถียงในปัญหาที่ว่า จะทำอย่างไรจึงจะสามารถ จำหน่าย ผลิตผลเกินความต้องการนั้น ให้ได้ราคาพอสมควร ฉนั้นการดำเนินงานในขั้นต่าง ๆ จะต้อง

ทำให้ถูกต้อง และนึกเสมอว่าในขณะนี้เรามีผู้แข่งขันแล้วจะต้องทำให้ดีที่สุด

ข. ท่านควรทราบว่า การค้าสัตว์มีชีวิตหรือผลิตภัณฑ์สัตว์ มีปัญหาที่จะต้องหยิบยกขึ้นพิจารณาหลายประการ ในประการแรกจะต้องเพ่งเล็งในปัญหาโรคระบาด ซึ่งมีความสำคัญอยู่ในอันดับหนึ่ง

การนำสัตว์มีชีวิตหรือผลิตภัณฑ์สัตว์เข้าประเทศเป็นมูลเหตุสำคัญประการหนึ่งในการนำเชื้อโรคระบาดหรือโรคติดต่อเข้ามาแพร่หลายในประเทศได้ หลักฐานข้อเท็จจริงอันนี้เป็นที่ทราบดีในหน่วยงานสัตวแพทย์ของทุกประเทศฉันนั้น แต่ละประเทศจึงได้เข้มงวดกวดขันในการควบคุมและป้องกันโรคระบาดที่จะติดมากับสัตว์เลี้ยงที่นำเข้าประเทศ จากมูลเหตุนี้แต่ละประเทศจึงได้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ เพื่อเป็นแนวทางป้องกันและควบคุม มิให้เกิดการเสียหายขึ้น ซึ่งเป็นภัยอย่างใหญ่หลวงต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยตรง

ค. ท่านควรทราบว่า กิจการค้าสัตว์ในต่างประเทศ (การนำสัตว์เข้าและออกจากประเทศ) มิได้ขึ้นอยู่โดยตรงกับพ่อค้าหรือสำนักงานควบคุมการค้าแต่ประการใด การนำสัตว์มีชีวิตหรือผลิตภัณฑ์สัตว์ เข้าประเทศนี้ขึ้นอยู่ต่อหน่วยสัตวแพทย์ของประเทศนั้น ๆ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้นำเข้าเป็นเรื่องของสัตวแพทย์

ง. หลักสำคัญประการแรกที่ต้องปฏิบัติก่อนที่จะมีการส่งสัตว์ไปต่างประเทศคือ ทำการควบคุม การเคลื่อนย้ายสัตว์ที่จะส่งออก ปลูกความคุ้มโรคให้กับสัตว์โดยการฉีดวัคซีนให้ (วัคซีนที่ต้องฉีดประมาณ ๒–๓ ชนิด) การกักกันเริ่มจากต้นทางระหว่างลำเลียง จนถึงจุดหมายปลายทาง การที่ต้องปฏิบัติตามวิธีการนี้เป็นหลักการที่ต้องปฏิบัติ เพื่อทราบแน่นอนว่า สัตว์นั้น ๆ จะปลอดโรคจริงหรือไม่ ถ้าจะมีการติดโรคหรือการแพร่โรคแล้ว สัตว์จะแสดงการเจ็บป่วยหรือตายในระหว่างกักกัน ระยะการกักกันที่ควรปฏิบัตินั้นจะต้องไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน การฝ่าฝืนหลักเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหลักวิธีการนี้ จะมีผลเสียหายประการใดนั้น ข้าพเจ้าขอยกตัวอย่างให้ทราบตามนี้ สมมุติว่า นายกต้องการส่งสัตว์ ๑๐๐ ตัวไปต่างประเทศ สัตว์จำนวนนี้ทุกตัวจะต้องได้รับการฉีดวัคซีน และอยู่ในสถานที่กักกันต้นทาง ๗ วัน เมื่อพ้นระยะนี้แล้ว สัตว์ทุกตัวอยู่ในสภาพเรียบร้อย ไม่แสดงอาการ

เจ็บป่วยแต่ประการใด จึงอนุญาตให้ลำเลียงโดยพาหนะ ไปเข้าด่านท่าออกที่กรุงเทพ ฯ อีกประมาณ ๓—๗ วันรวมระยะเวลาการกักกันและระหว่างเดินทางจะต้องไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ในระยะดังกล่าวนี้ถ้าผู้ปฏิบัติฝ่าฝืน หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติไปตามเงื่อนไขที่วางไว้ เช่นฉีดวัคซีนไม่ครบจำนวนสัตว์ ฉีดวัคซีนต่ำกว่าขนาด กักไม่ครบ สับเปลี่ยนตัวสัตว์ อะไรเหล่านี้ อาจมีผลเสียหายเกิดขึ้นได้ การหลีกเลี่ยงบางครั้งอาจเป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อยปลอดโปร่งไม่มีอะไรเกิดขึ้น โดยบังเอิญ สัตว์ตัวหนึ่งตัวใด เกิด แสดง อาการ เจ็บป่วยขึ้นระหว่างทาง เพียงตัวเดียวจะทำให้สัตว์ที่ส่งไปทั้งหมดในเที่ยวเดียวกันได้รับการกระทบกระเทือนไปด้วย คือสัตว์ทั้งหมดต้องถูกทำลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสัตว์ที่เจ็บป่วยด้วยโรคฟุทแอนด์เม้าท์ ซึ่งในต่างประเทศเขาเข้มงวดกวดขันมาก เนื่องจากแต่ละประเทศได้รับบทเรียนอย่างใหญ่หลวง จากการล้มตายของสัตว์เลี้ยงด้วยโรคระบาด เช่น (โรครินเดอร์เปสต์ โรคฟุทแอนด์เม้าท์) ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างใหญ่หลวง ต่างได้ทุ่มเทเงินทองจำนวนมากมาย เพื่อให้ประเทศปลอดจากโรคร้ายเหล่านี้ บางประเทศทำได้สำเร็จ และบางประเทศยังมีปัญหาเหล่านี้อยู่ จากความสำคัญของโรค การป้องกันและควบคุม การแพร่เชื้อโรค มิได้จัดทำเฉพาะภายในของแต่ละประเทศเท่านั้น ต่างมีการร่วมมือทำการควบคุมการ แพร่เชื้อโรค ระบาดระหว่างประเทศด้วยจากจุดหมายดังกล่าวนี้ แต่ละประเทศจึงได้ร่วม กันจัด ตั้งสำนักงานโรคระบาดระหว่างประเทศขึ้น ในกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส สำนักงานนี้ได้รับความร่วมมือจากองค์การ อาหารและเกษตร แห่งสหประชาชาติ จัดทำรายงานเผยแพร่ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ตลอดจนภาวะของโรคระบาดของแต่ละประเทศด้วย ฉนั้นสมาชิกของแต่ละประเทศ สามารถทราบการเคลื่อนไหวความเป็นอยู่ และภาวะของโรคของแต่ละประเทศเป็นอย่างดี มีการกระตุ้นเตือนให้ระวัง อันตราย ต่าง ๆ ในการรับซื้อ สัตว์ จาก ประเทศ ที่ ยังมีโรคร้ายเหล่านี้อยู่ ด้วยเหตุผลตามที่ได้เรียนชี้แจงมานี้ท่านคงจะเห็นได้ว่า กิจการเหล่านี้มีอุปสรรคและปัญหาอยู่หลายทาง ฉนั้นการปฏิบัติงานเหล่านี้ต้องมีระเบียบวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้อง เพื่อป้องกันการเสียหาย ที่จะเกิดขึ้นกับตัวเอง และส่วน

รวม เรามิได้ทำการค้าเพียงครั้งเดียว เราจะต้องทำอยู่ตลอดไป ฉนั้นขอให้พิจารณาโดยรอบคอบ

อุปสรรคที่ผ่านมาแล้วและเป็นอยู่ในขณะนี้

เนื่องจาก งาน ส่งเสริม การเลี้ยง สัตว์ มีอุปสรรคและ ปัญหาในขั้นต่าง ๆ ตามที่ได้เรียนชี้แจงมาแล้วบางข้อ การที่หาทางแก้ไขในอุปสรรคต่าง ๆ นั้น จำเป็นต้องทราบจุดที่มาหรือจุดที่เป็นมูลเหตุ โดยพิจารณาย้อนหลังจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เราได้ประสบมาแล้ว และพยายามหาทางแก้ไขจุดอ่อนเหล่านั้น การที่จะชักจูงส่งเสริมให้ประชาชนสนใจในกิจการเหล่านี้ จำเป็นต้องมีนโยบาย มีหลักวิธีการ ชักจูงให้ ผู้เลี้ยงได้เห็นและทราบแน่นอนว่าจะได้รับผลตอบแทนคุ้มค่า

เพื่อเป็นแนวทางแก้ไข ขอยกตัวอย่างประสบการที่ผ่านมาแล้วนำมาทบทวนดูว่าจะจริงเท็จประการใด ในระยะ ๑๐ ปีที่แล้วมา อาหารหลัก ที่จำเป็น ต้อง ใช้ ใน การ เลี้ยงสุกร เช่น รำและปลายข้าว มีราคาถูกพอสมควร ประชาชน ที่สนใจใน กิจการ นี้ต่าง มุ่งหน้าทำการเลี้ยงสุกรเป็นการค้าอย่างกว้างขวาง แต่ละตำบลและ จังหวัด มีเนื้อ สุกร บริโภคอย่างอุดมสมบูรณ์ มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค การเคลื่อนย้ายสัตว์จากท้องที่หนึ่งไปยังอีกท้องที่หนึ่ง หรือจากจังหวัด หนึ่งไปยังอีก จังหวัด หนึ่ง มีน้อยมาก เนื่องจากแต่ ละท้องที่ มีสุกรอุดมสมบูรณ์อยู่แล้ว ปัญหาเรื่องโรคระบาด การแพร่โรคอยู่ในขอบเขตจำกัด ถึงแม้ว่าจะมีโรคระบาดเกิดขึ้นอยู่บ้างเป็นครั้งคราวก็ตาม ทางการสามารถ ควบ คุม กำจัดโรค ให้ สงบ ลงได้ในระยะเวลารวดเร็ว เชื้อโรคระบาดไม่มีโอกาสลุกลามแพร่หลายทำความเสียหายได้มาก ในภาวะปัจจุบันนี้ อาหารหลักสำหรับใช้ในการเลี้ยงมีราคาแพงหาซื้อได้ยาก ประชาชนที่สนใจในการเลี้ยงลดจำนวนลง ประกอบกับโสหุ้ย ค่า ใช้ จ่าย ในการ เลี้ยงดูไม่ สมดุลย์กับราคาที่ขายได้ เลี้ยงไปมีแต่ทางขาดทุนเข้าเนื้อผู้ที่ทำการเลี้ยงอยู่แล้ว จำเป็นต้องหาทางช่วยตัวเอง โดยจำหน่ายสุกรไปในราคาถูก แต่ปัญหาความต้องการเนื้อสุกรสำหรับบริโภค อยู่ คงที่ และ นับวัน มี แต่ จะ เพิ่ม ขึ้น ปัญหาหมูถูก รำแพง หมูแพง รำแพง คงมีอยู่ทั่วไป ผลตกหนักอยู่ที่ผู้เลี้ยงและผู้บริโภค

จากจุดความต้องการนี้ ผู้ทำการค้าสุกรต่างฉวยโอกาส กว้านซื้อ กักตุนขึ้นราคาจะสังเกตว่าตัวแทนของหน่วยค้า ออกกว้าน ซื้อ สุกร จาก ท้องที่ ของ แต่ ละจังหวัด พยายาม รวบรวม สุกรจากแหล่ง เลี้ยงต่าง ๆ เพื่อนำส่งบ๊อนโรงฆ่า การออกกว้านซื้อสุกรจากแหล่งเลี้ยงต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นทางหนึ่งในการ แพร่โรค จากคอก หนึ่ง ไป ยัง อีกคอก

หนึ่ง จากตำบลหนึ่งไปยังอีกตำบลหนึ่ง และจากจังหวัดหนึ่งไปยังอีกจังหวัดหนึ่ง ผู้ทำการ กว้านซื้อ สุกร เหล่านี้ ต่างมิได้ คำนึง ถึงปัญหาโรคระบาดและการแพร่เชื้อโรค ขอแต่ให้ได้ สุกร ส่งบ้อน แหล่ง ส่งเป็นการเพียงพอ จากสุกรป่วยที่จัดซื้อมาได้เพียงตัวหนึ่งหรือสองตัว สามารถแพร่เชื้อโรคได้อย่างกว้างขวาง ส่วนผู้ที่ทำการเลี้ยงสุกรในลักษณะเดียวกัน สุกรที่จัดหามาได้อาจมาจากแหล่งชุมสุกรเพื่อส่งบ้อนโรงฆ่าต่างออกกว้านซื้อสุกรในลักษณะเดียวกัน สุกรที่จัดหามาได้อาจ มาจาก แหล่ง ที่มีโรค ระบาดอยู่แล้ว สัตว์อาจติดโรคและอยู่ในระหว่างฟักตัว ไม่แสดงอาการป่วยออกมาให้เห็น เมื่อจัดหามาได้ก็นำเข้าเลี้ยงร่วมคอกทันที สัตว์ที่จัดหามาได้เกิดการเจ็บป่วยขึ้นทำให้สัตว์ที่มีอยู่เดิมพลอยติดโรคไปด้วย เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนี้ ผู้เลี้ยงต้องหาทางแก้ไขช่วยตัวเองโดยการขายสุกรป่วยไปหรือชำแหละขายเป็นเนื้อสดไป หรือส่งเข้าโรงฆ่า การปฏิบัติตามวิธีการเหล่านี้เป็นทางส่งเสริมในการแพร่โรคระบาดที่สำคัญหน่วยหนึ่ง ได้กับโรงฆ่าสัตว์ของหน่วยงานและของเอกชน ซึ่งมิได้ปฏิบัติไปตามหลักวิธีการที่ถูกต้อง เป็นแหล่งแพร่เชื้อโรคที่ใหญ่ที่สุด การฆ่าสัตว์เพื่อใช้ เป็น อาหาร มิได้คำนึงถึงสุขภาพของสัตว์และผลเสียหายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัญหาการแพร่เชื้อโรค ขอให้พิจารณาดูว่า การฆ่าสุกรที่ป่วยด้วยโรคระบาด เฉพาะ อย่างยิ่ง สุกร ที่ ป่วย ด้วย โรคอหิวาห์ (สไวน์พิเวอร์) แล้วส่งเนื้อออกจำหน่ายในท้องตลาด ซึ่งประชาชนทุกชั้นซื้อไปบริโภค ย่อมเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภค โดยผู้ซื้อรู้เท่าไม่ถึงการ และในเวลาเดียวกันส่ง เสริม ในการแพร่ เชื้อโรค ผู้ที่รับ ซื้อไป ต้องนำไป ทำความ สะอาดก่อนปรุงแต่งเป็นอาหาร น้ำที่ใช้ล้างและเศษส่วนที่ไม่ใช้จัดการทิ้งไป ถ้าผู้ซื้อทำการเลี้ยงสุกรอยู่ด้วย โอกาสติดโรคเป็นไปได้อย่างง่ายดาย ถ้าผู้ซื้อเป็นร้านจำหน่ายอาหารหรือ ภัตตาคารก็จัดการ ทิ้งเศษส่วน ที่ไม่ต้องการลงในภาชนะซึ่งมีผู้ผูกขาดไปเลี้ยงสุกรอีกต่อหนึ่ง เป็นการแพร่เชื้อโรคระบาดไปในตัว นอกจากนี้อุปกรการบรรจุ เช่นกระชุ ยานพาหนะขนส่ง รถตู้ สัตว์เลี้ยง สุนัข นกกา สามารถแพร่เชื้อโรคได้เป็นอย่างดี ข้อเท็จจริงตามที่ได้เรียนชี้แจงมานี้ ยังคงปรากฏอยู่ตลอดเวลา เป็นการยากต่อการป้องกันและกำจัดโรค

นอกจากอุปสรรคและปัญหาโดยตรงแล้ว ยังมีปัญหาปลีกย่อยอื่น ๆ ที่เป็นบ่อเกิดหรือเตรียมทางให้เกิดโรคมีอยู่มาก เช่น สถานที่เลี้ยง บริเวณตัวโรงเรือน การเลี้ยงสุกรโดยวิธีปล่อยเพ่นพ่าน หรือเลี้ยงในเนื้อ

ที่จำกัด ชั้นแฉะสกปรก อับทึบ สุกรต้องนอนจมปลักอยู่ตลอดเวลา เป็นสาเหตุเตรียมทางให้สัตว์เกิดการเจ็บป่วยได้ เช่น เดียวกันการเลี้ยงในระยะแรกอาจเป็นผลสำเร็จ แต่ในระยะต่อ ๆ ไปจะต้องมีปัญหาเกิดขึ้นอย่างแน่นอนโดยมิต้องสงสัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเรื่องพยาธิ ในเมื่อมีโรคระบาดเกิดขึ้นแล้ว ย่อมเป็นการยุ่งยากลำบากต่อการกำจัดโรคให้หมดสิ้นไป พันทชั้นแฉะอับทึบเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคได้เป็นอย่างดี เชื้อโรคสามารถระบาดอยู่ได้เป็นเวลานาน จุดบกพร่องต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นแนวทางที่เราจะต้องแก้ไข เพื่อหวังผลในการเลี้ยงสุกรในโอกาสต่อไป เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม.

ข้าพเจ้าขอจบคำบรรยายตอนที่ ๑ ไว้เพียงแค่นี้ โปรดติดตามในโอกาสต่อไป

สวัสดี

สมาชิกสัตวแพทย์สมาคม ฯ

เนื่องจากได้มีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่การงานในระยะ ๒ ปีที่ผ่านมานี้ ดังนั้นจึงใคร่ขอร้องให้ท่านสมาชิกสัตวแพทย์ของสัตวแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทย ฯ ซึ่งยังเป็นสมาชิกของสมาคมนี้อยู่ ได้โปรดแจ้งคำบอกที่อยู่และหน้าที่ในปัจจุบันของท่านไปยังบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สัตวแพทย์สาร สำนักงาน ณ กรมปศุสัตว์ ถนนพญาไท โดยทางจดหมายหรือไปรษณีย์บัตร์โดยด่วน เพื่อทำทะเบียนใหม่และจะได้ส่งหนังสือมายังท่านได้สะดวกในโอกาสต่อไป - บรรณาธิการ